

KERKENVISIE GEMEENTE SCHAGEN FASE 1: INVENTARISATIEFASE

JULI 2022
VERSIE: DEFINITIEF

INHOUDSOPGAVE

1. AANLEIDING EN OPDRACHT KERKENVISIE SCHAGEN	2
2. PROCES EN LEESWIJZER	2
2.1 Proces	
2.2 Leeswijzer	
2.3 Vertrouwelijk	
3. SAMENVATTING BEVINDINGEN	3
3.1 Kerkgemeenschap	
3.2 Inkomsten	
3.3 Verschillende denominaties	
3.4 Room-katholieke kerken	
4. ANALYSE KERKGEBOUWEN	5
1. Onze Lieve Vrouw Geboortekerk Burgerbrug	
2. Grote kerk Schagen	
3. Woonhuis Hoge Buurt 3 Sint Maarten	
4. Kerkje Eenigenburg	
5. Stichting Zijperkerken:	
a) Oudesluis (Cultuurkerkje)	
b) Burgerbrug (Herboren Toren)	
c) Sint Maartensburg (De klok moet luiden)	
6. Heilige Wulfram Waarland	
7. Protestantse kerk van Callantsoog	
8. Hervormde kerk van Schagerbrug	
9. Oude Ursulakerk Warmenhuizen	
10. Protestantse Kerk Dirkshorn	
11. R.K. Christoforus kerk Schagen	
12. Kerk Valkkoog	
13. Jacobus de Meerdere kerk Tuitjenhorn	
14. Evangelische kerk Schagen	
15. 't Trefpunt Krabbendam	
16. Onze Lieve Vrouw Visitatie 't Zand	
5. AANBEVELINGEN	35
BIJLAGEN: FUNCTIEMATRIX EN GESPREKSNOTITIES	

1. AANLEIDING EN OPDRACHT KERKENVISIE SCHAGEN

Minister Van Engelshoven van OCW stelde in de periode 2019-2021 circa 3 miljoen euro per jaar beschikbaar voor het opstellen van integrale kerkenvisies. De middelen, in de vorm van een decentralisatie-uitkering, werden beschikbaar gesteld aan gemeenten die van plan zijn om zo'n integrale kerkenvisie op te stellen. Elke Nederlandse gemeente kon eenmalig in de periode 2019-2021 een aanvraag indienen.

Het doel van de kerkenvisie is een bijdrage te leveren aan de duurzame instandhouding van kerkgebouwen. In gemeente Schagen zijn 24 kerkgebouwen gelegen. Daarvan zijn er 11 rijksmonument, twee provinciaal monument, vijf gemeentelijk monument en zes hebben geen monumentale status. De meeste kerkgenootschappen kerken nog, maar ledentaantallen lopen terug. In sommige gevallen is er sprake van nevenbestemmingen, bij andere kerkgebouwen niet.

2. PROCES EN LEESWIJZER

2.1 PROCES

Een kerkenvisie is vormvrij. Gemeente Schagen heeft als startopgave gedefinieerd om in kaart te brengen voor welke kerkgebouwen er een vraagstuk op het gebied van de toekomst van het gebouw is. Volgend daarop wenst gemeente Schagen een aantal kerkeigenaren een zo concreet mogelijk advies te geven dat bijdraagt aan de instandhouding van de desbetreffende kerkgebouwen. Het proces van de totstandkoming van de kerkenvisie voor gemeente Schagen kent daarom twee fasen: een inventarisatiefase en een haalbaarheidsfase.

Onderliggend stuk is het resultaat van de inventarisatiefase. Het doel van deze fase was om inzicht te krijgen in de stand van zaken per kerkgebouw, en tevens in de opgaven waar de eigenaren voor staan inzake de instandhouding van het kerkgebouw. Hiertoe zijn gesprekken met de kerkeigenaren in de desbetreffende kerkgebouwen gevoerd. Er is gesproken over vraagstukken en uitdagingen die een relatie hebben tot de instandhouding van de kerkgebouwen.

2.2 LEESWIJZER

Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de bevindingen van de inventariserende gesprekken. De gespreksnotities zijn te vinden in de bijlage. De opgehaalde informatie is geanalyseerd, zie hoofdstuk 4. Hier zijn de problemen, vragen en opvallende zaken opgesomd. Een analyse is gedaan op basis van de jarenlange ervaring van BOEi in de instandhouding van kerkgebouwen. Hoofdstuk 5 bevat aanbevelingen voor het vervolgproces.

2.3 VERTROUWELIJK

Gesprekken hebben plaatsgevonden op basis van vrijwilligheid en voornamelijk met kerkeigenaren van kerken die nog in functie zijn als kerk. De informatie die de gesprekspartners gaven, ligt soms gevoelig. De inhoud van dit rapport dient dan ook vertrouwelijk behandeld te worden.

3. SAMENVATTING BEVINDINGEN

3.1 KERKGEMEENSCHAP

De kerkgemeenschap vergrijsst; het aantal leden loopt terug en er is weinig aanwas van jongeren en leden van de middenleeftijd. Door de afname van het aantal leden zal ook het aantal leden dat financieel bijdraagt afnemen, waardoor ook de inkomsten afnemen. Dit heeft ook direct gevolgen voor de inzet van vrijwilligers, waar de kerken sterk afhankelijk van zijn. Vrijwilligers kunnen vanwege hun leeftijd minder snel zware functies in de kerkelijke organisatie op zich nemen. Door de hoge leeftijd komt het werk ook bij een steeds kleinere groep te liggen, wat kan leiden tot overbelasting van die groep.

3.2 INKOMSTEN

Door de terugloop aan inkomsten vanuit leden en beperkte opbrengsten uit nevenactiviteiten zijn de kerken in grote mate afhankelijk van subsidieregelingen voor de instandhouding van de kerkgebouwen. Dankzij deze subsidieregelingen zijn de kerkgebouwen over het algemeen in een redelijke tot goede staat van onderhoud. Echter, zijn deze regelingen niet dekkend voor groot onderhoud of restauraties. Daarnaast maakt men zich zorgen over de energieprijzen en het effect daarvan op de jaarrekening, aangezien het merendeel van de kerken nog geen verduurzamingsmaatregelen heeft uitgevoerd.

3.3 VERSCHILLENDE DENOMINATIES

Gemeente Schagen heeft een hoge dichtheid aan kerken, welke grotendeels organisatorisch op zichzelf staan. In het merendeel van de bezochte kerken wordt momenteel nog gekerkt. Onder deze kerken zijn zowel Protestante- als Rooms-katholieke kerken aanwezig. Door de bank genomen is de houding van de kerkbesturen charitatief van aard; men wil er zijn voor de leden en de omgeving. Uit de gesprekken met de kerkeigenaren blijkt echter een duidelijk verschil te zitten in de mogelijkheden voor gebruik van het kerkgebouw, naast religieuze doeleinden, binnen deze kerkstromingen. Dit onderscheid wordt veroorzaakt door de organisatiestructuur. Bij de katholieke kerk staat de paus aan het hoofd. Verdere aansturing van de kerk is verticaal. Bij de protestanten bepalen de lokale kerken en hun leden samen de koers van de kerk. De aansturing is hier horizontaal. Dit draagt ertoe bij dat protestantse kerken meer mogelijkheden zien de kerk voor andere activiteiten te gebruiken dan alleen kerkelijke activiteiten.

3.4 ROOMS-KATHOLIEKE KERKEN

De Rooms-katholieke kerken in de gemeente Schagen vallen onder het bisdom Haarlem-Amsterdam. Het bisdom ziet de verandering(en) in de samenleving en de gevolgen daarvan voor de kerk, en heeft pastoors en besturen gevraagd naar hun parochieverband te kijken. Wat betreft het kerkgebouw vindt het bisdom het belangrijk dat een geloofsgemeenschap niet te snel wordt geïdentificeerd met een kerkgebouw of het geografische gebied. 'Een geloofsgemeenschap heeft een gebouw nodig, maar is geen gebouw. De eerste vraag is dan ook niet: hoe kunnen we zoveel mogelijk van onze bestaande voorzieningen behouden, maar wat heeft onze gemeenschap nodig aan ruimtes en mogelijkheden?'

Volgens het bisdom is het belangrijk dat pastoors en besturen hier beleid op ontwikkelen 'Wanneer men een kerkgebouw sluit, omdat er geen mogelijkheid meer bestaat de kerk nog

open te houden, is een kerkbestuur in de praktijk meestal te laat. Wij vragen daarom aan pastoors en besturen niet te wachten tot het laatste moment, maar om een visie te ontwikkelen over hoe zij de geloofsgemeenschappen willen samenbrengen en welke kerkgebouwen zij daarvoor nodig denken te hebben.'

Uit de gesprekken kwam naar voren dat de kerkbesturen hun kerkgebouw graag zo lang mogelijk willen behouden, maar dat het bisdom niet openstaat voor secundaire gebruik van niet-religieuze functies. Hierdoor kunnen geen inkomsten gegenereerd worden uit nevenactiviteiten, zoals bij de Protestantse kerk wel mogelijk is. Echter leveren deze activiteiten weinig tot geen inkomsten op voor de Protestantse kerken. Voor commerciële activiteiten is nog weinig draagvlak onder de kerkbesturen.

Zie ook:

https://www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl/?p=parochieinfo&ids=parochie_vitaliteitscan

4. ANALYSE KERKGEBOUWEN

De volgende kerken hebben deelgenomen aan fase 1 van de kerkenvisie voor gemeente Schagen:

17. Onze Lieve Vrouw Geboortekerk Burgerbrug
18. Grote kerk Schagen
19. Woonhuis Hoge Buurt 3 Sint Maarten
20. Kerkje Eenigenburg
21. Stichting Zijperkerken:
 - d) Oudesluis (Cultuurkerkje)
 - e) Burgerbrug (Herboren Toren)
 - f) Sint Maartensburg (De klok moet luiden)
22. Heilige Wulfram Waarland
23. Protestantse kerk van Callantsoog
24. Hervormde kerk van Schagerbrug
25. Oude Ursulakerk Warmenhuizen
26. Protestantse Kerk Dirkshorn
27. R.K. Christoforus kerk Schagen
28. Kerk Valkkoog
29. Jacobus de Meerdere kerk Tuitjenhorn
30. Evangelische kerk Schagen
31. 't Trefpunt Krabbendam
32. Onze Lieve Vrouw Visitatie 't Zand

ONZE LIEVE VROUW GEBOORTEKERK BURGERBRUG

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Financiële middelen voor het onderhoud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Subsidies te beperkt - Bisdom springt niet bij, en geeft geen ruimte voor het organiseren van nevenfuncties. - Ze zien zelf weinig mogelijkheden in een aanvullende programmering wat in inkomsten kan voorzien. 	<p>Er is onvoldoende in beeld welke behoeften en kansen de omgeving biedt voor nevenverhuur.</p>	<p>Zie hoofdstuk 5.</p>

GROTE KERK SCHAGEN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Onvoldoende vrijwilligers om meer activiteiten te organiseren, grote afhankelijkheid hiervan.</p> <p>Onvoldoende afstemming met gemeente over gebruik openbare ruimte.</p> <p>Onvoldoende afstemming onderling tussen kerkgebouwen.</p>	<p>Beschikbaarheid vrijwilligers is heikel punt.</p> <p>Bestaande faciliteiten en infrastructuur bieden kansen voor bredere verhuur dan momenteel het geval is.</p>	<p>Huur een professional in voor het organiseren van extra nevenactiviteiten en programmering. Dit ontlast de vrijwilligers en kan de programmering intensiveren. De inkomsten hieruit komen ten goede aan de kerk, en dekken daarnaast de ureninzet van deze persoon.</p> <p>Deze professional kan ook bijstaan in de onderlinge afstemming tussen de kerkgebouwen.</p> <p>Profileer de kerk zodanig als individueel kerkgebouw dat duidelijk is welke specifieke kwaliteiten het gebouw en de faciliteiten hebben, zodat er geen onderlinge concurrentie ontstaat.</p> <p>Stel een lijstje met randvoorwaarden op voor programmering en pak de haalbare zaken aan om verhuringskansen te vergroten. Denk aan het ophangen van een verduisterend gordijn, zodat gebruik gemaakt kan worden van de reeds aanwezige beamer en faciliteiten.</p> <p>Focus op organisatie/ programmering in plaats van alternatieve nevenfuncties, daarom niet opgenomen in functiematrix.</p>

WOONHUIS HOGE BUURT 3 SINT MAARTEN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Dit betreft een kerkgebouw dat is herbestemd tot woonhuis.</p> <p>De eigenaren hebben wensen m.b.t. het bestemmingsplan om hun nalatenschap in de vorm van dit gebouw te borgen.</p> <p>Er zijn zorgen omtrent scheuringen die worden veroorzaakt door trillingen van langsrijdend landbouwverkeer.</p>	N.v.t.	N.v.t.

KERKJE EENIGENBURG

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Er zijn weinig kerkleden, sterk vergrijzend.</p> <p>Exploitatie is niet kostendekkend.</p> <p>Er is matige samenwerking met lokaal museum.</p> <p>Ze zijn zoekende naar een manier om een mentaliteitsverandering tot stand te brengen binnen bestaande vrijwilligersbestand om meer verhuurmogelijkheden te creëren.</p>	<p>De bestuurlijke en financiële constructie Grote Kerk – Eenigenburg is een voorbeeldige constructie waarbij ze elkaar ondersteunen, waardoor op beide plekken gekerkt kan worden en kan worden voorzien in diverse behoeftes op beide locaties.</p> <p>Huurtarieven zijn erg laag.</p> <p>Doordat Eenigenburg onder de Grote Kerk Schagen valt, is deze kerk in zijn voortbestaan niet bedreigd. Valt deze geldstroom weg, dan vormt dit een acuut probleem.</p> <p>Uniek kerkgebouw in prachtige omgeving biedt veel kansen voor commerciële(re) verhuur.</p> <p>Kan zich goed profileren als bijzondere locatie.</p>	<p>Stel heldere randvoorwaarden op voor commerciële verhuur. Dit kan tevens bijdragen aan het vergroten van het interne draagvlak hiervoor.</p> <p>Verhoog de huurtarieven.</p> <p>Een marktverkenning naar animo voor commerciële verhuur in omgeving geeft inzicht in kansen en mogelijkheden. Denk hierbij aan kleinschalige concerten/ evenementen en faciliteiten voor (fiets)toeristen welke lokale producten kunnen kopen in een (delicatesse)winkel en kunnen nuttige in de ondersteunende horeca. Of verkoop voor het realiseren van een woning. Zie functiematrix in de bijlage.</p>

STICHTING ZIJPERKERKEN

OUDESLUIS

BURGERBRUG

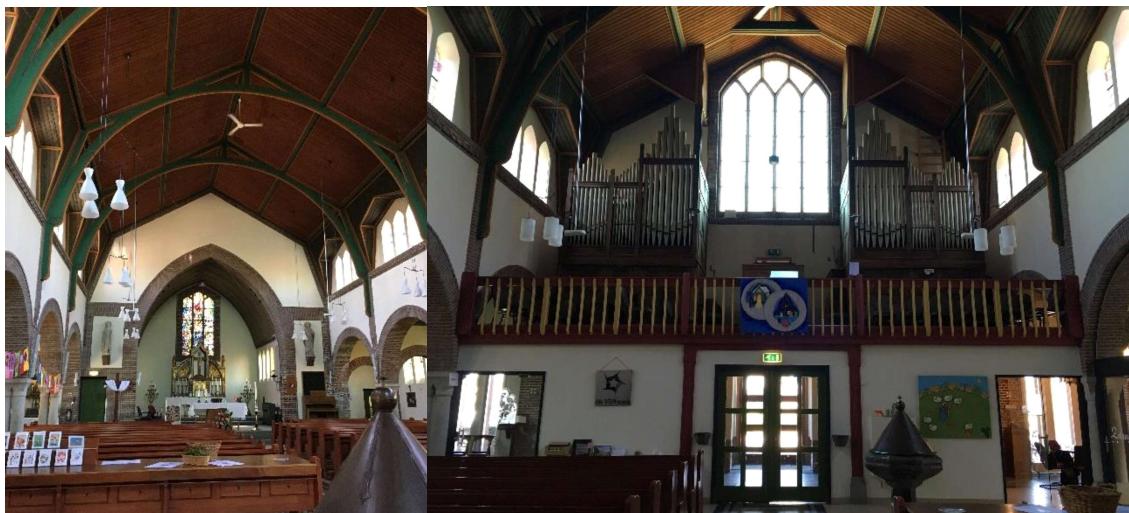
SINT MAARTEN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Vrijwilligersbestand is vergrijzend en slinkt qua inzetbaarheid.</p> <p>Hebben moeite met subsidieaanvragen en stroomlijnen van stappen.</p> <p>Verhuur weegt niet op tegen stookkosten.</p>	<p>Zorgen zitten vooral in financiële hoek.</p> <p>Organisatiestructuur: inkomsten uit verhuur en programmering komen niet terecht bij onderhoud.</p> <p>Interpretatie ANBI-status is erg stringent.</p>	<p>Laat een analyse maken van de exploitatiekosten.</p> <p>Maak een scherper onderscheid in het type (neven)verhuur en programmering per kerkgebouw, en pas daar de externe communicatie per kerkgebouw op aan. Of houdt één kerk open voor culturele activiteiten en verkoop de overige kerken voor het realiseren van een woning. Zie functiematrix in de bijlage.</p> <p>Huur een professional in voor het organiseren van extra nevenactiviteiten en programmering. Dit ontlast de vrijwilligers en kan de programmering intensiveren. De inkomsten hieruit komen ten goede aan de kerkjes, en dekken daarnaast de ureninzet van deze persoon.</p>

HEILIGE WULFRAM WAARLAND

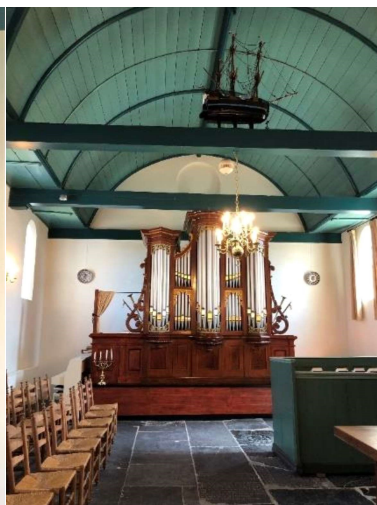
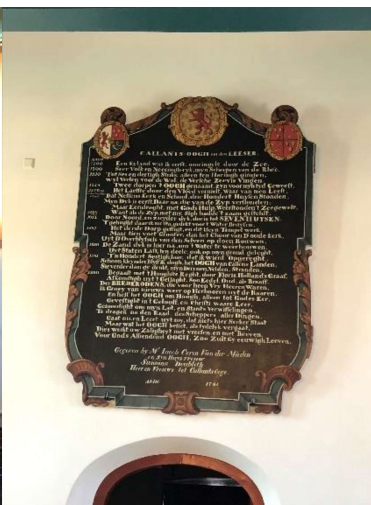
Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Vergrijzend ledenbestand en dito vrijwilligersbestand.</p> <p>Bisdom biedt weerstand.</p> <p>De kerk leunt sterk op subsidies, en staat al jaren in de negatieve cijfers.</p> <p>Zeer betrokken dorpsgemeenschap die bij eenmalige acties voor restauraties e.d. ook financieel de kerkgemeente ondersteunt.</p>	<p>Creatief bestuur wordt beperkt door Bisdom.</p>	<p>Zie hoofdstuk 5.</p>

PROTESTANTSE KERK VAN CALLANTSOOG

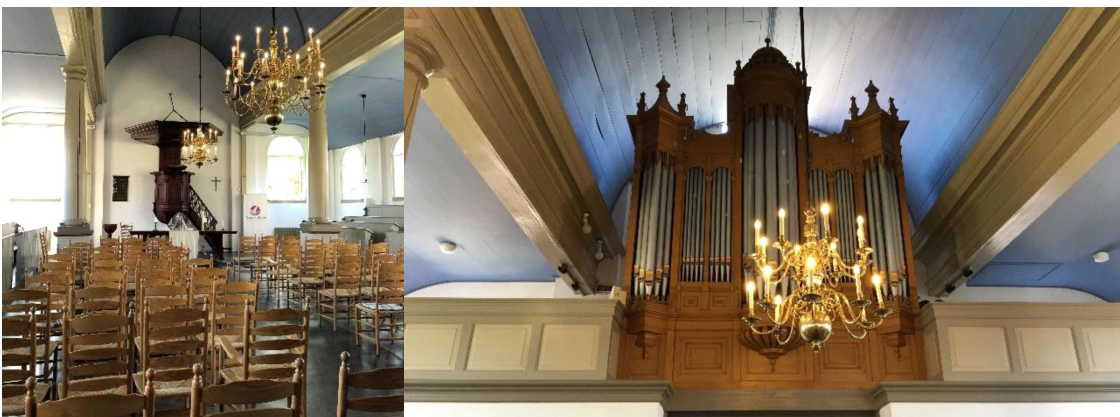
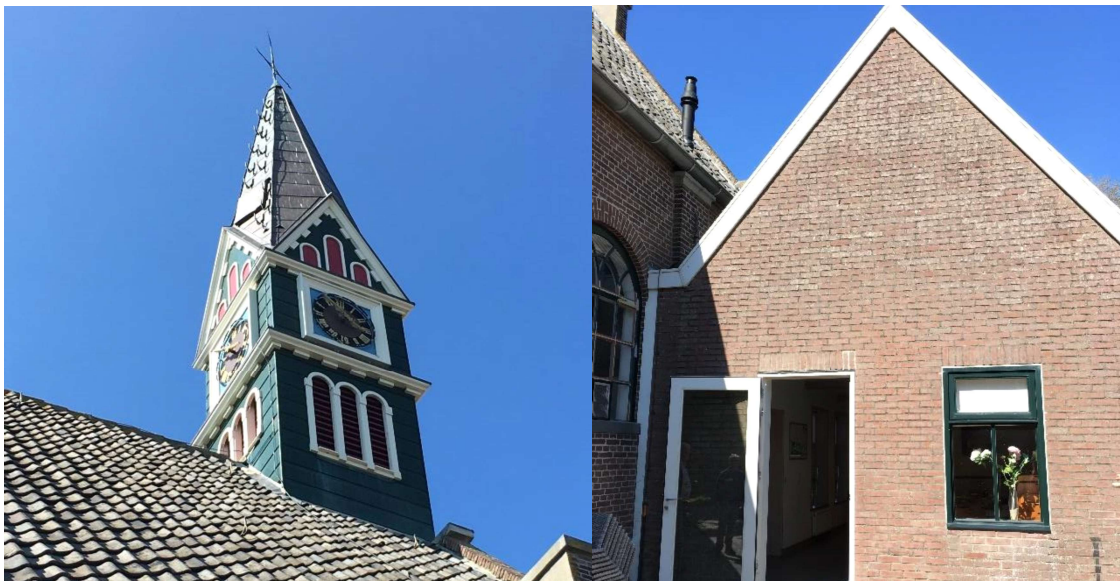
Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Probleem met bemensing en daardoor met organisatiestructuur.</p>	<p>Vindingrijk in vinden van kansen en aanpak.</p> <p>Hebben goede ondersteuning bij subsidie-aanvragen via Bureau Polderman.</p> <p>Zijn positief en ondernemend.</p> <p>Tijdspad van kerkervisie loopt niet gelijk aan interne zoektocht en proces rondom organisatiestructuur, hierdoor kunnen hun bevindingen niet opgenomen worden in kerkervisie.</p>	<p>Onderzoek de mogelijkheden die de continue toeristenstroom als afzetmarkt biedt voor het genereren van inkomsten. Zet de deuren van de kerk vaker open en plaats een betaalpaal voor het branden van een kaarsje. Of gebruik de ruimte voor het tentoonstellen van kunst. Zie functiematrix in de bijlage.</p>

HERVORMDE KERK VAN SCHAGERBRUG

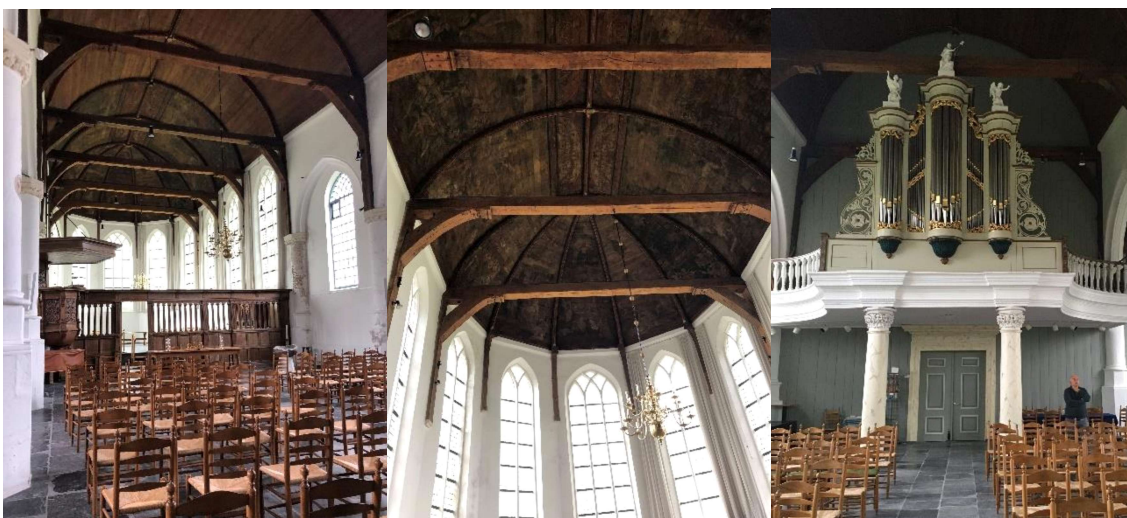
Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Energiekosten zijn heel hoog.</p> <p>Groot onderhoud is zorg, kan niet vanuit huidige exploitatie betaald worden.</p>	<p>Het is een zoektocht naar publiek voor programmering.</p> <p>Mindset en interpretatie rondom de term “commercieel” helpt de exploitatie niet.</p>	<p>Win advies en expertise in over onderhoudswerkzaamheden, en daarbij passende subsidies.</p> <p>Zet in op expertise voor fondsenwerving.</p> <p>Zet bijgebouw commercieel in voor bijvoorbeeld bedrijvigheid, en verplaats cultureel maatschappelijke activiteiten naar de kerk, waaronder DOP, concerten, bibliotheek, museum, om te komen tot een zelfdragende exploitatie. Zie functiematrix in de bijlage.</p>

OUDE URSULAKERK WARMENHUIZEN

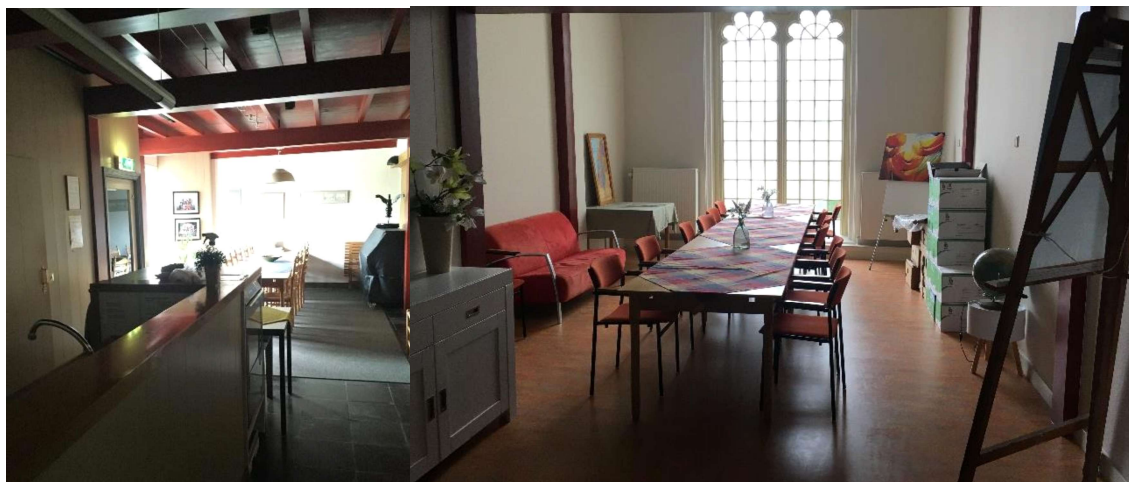
Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Energiekosten en verduurzaming is een uitdaging.</p> <p>Ledenbestand en vrijwilligersbestand is een uitdaging bij het organiseren van activiteiten.</p>	<p>Hebben weinig inzicht in behoeften van de buurt, en daarmee verhuurkansen die de omgeving biedt: mogelijk kan de kerk veel breder ingezet worden dan nu het geval is.</p>	<p>Laat een marktverkenning uitvoeren van de omgeving (veel ondernemers). Organiseer een kennismaking tussen omgeving en de kerk. Dit kan inzichten opleveren en kansen bieden voor (structurele) verhuur.</p> <p>Verbeter de leesbaarheid van de website omtrent de verhuurmogelijkheden.</p> <p>Onderzoek de mogelijkheid van het aanbrengen van een glazen doos in doos constructie achter in de kerkzaal voor kleinschalige (en eventueel structurele) verhuur.</p> <p>Onderzoek de mogelijkheden voor herbestemming van pastorie tot hotel/B&B of wonen, voor extra inkomsten. Zie functiematrix in bijlage.</p>

PROTESTANTSE KERK DIRKSHORN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Willen voorkomen concurrentie te vormen met anderen.</p> <p>Er is weinig jonge aanwas.</p> <p>Denken snel over te moeten naar Oude Ursulakerk voor het kerken.</p> <p>Er is een goede akoestiek.</p>	<p>Hebben geen volledig beeld van de lokale behoefte.</p> <p>Cijferen zichzelf weg, waardoor potentiële kansen niet worden aangegrepen.</p> <p>Zien weinig kansen voor het verhuren van het gebouw binnen de bestaande kaders.</p>	<p>Zet in op bredere verhuur van de multifunctionele ruimte boven, bijvoorbeeld voor commerciële verhuur aan bedrijven. Zie functiematrix in bijlage.</p> <p>Verbeter de zichtbaarheid en leesbaarheid van de website omtrent de verhuurmogelijkheden.</p>

R.K. CHRISTOFORUS KERK SCHAGEN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Afdracht bisdom is onevenredig groot i.r.t. inkomsten en ledenaantal. Bisdom beperkt sterk in kansen en mogelijkheden voor nevenfuncties en invulling parochie.</p> <p>Hebben enige aanwas en toestroom van kerkleden.</p> <p>Srilankese gemeenschap is aanvulling op eigen gemeenschap en in het gebruik van de kerk en daarmee gepaard gaande inkomsten.</p> <p>Kapel met verkoop kaarsen en digitale betaalpaal levert geld op.</p> <p>Zijn digitaal onderlegd.</p>	<p>Bisdom vormt het grootste obstakel bij het rondkrijgen van de financiën.</p>	<p>Zie hoofdstuk 5.</p>

KERK VALKCOOG

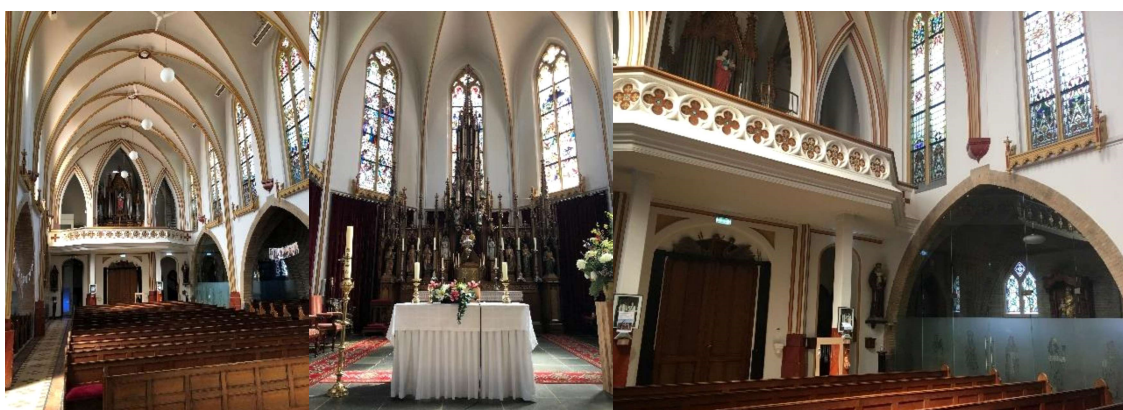
Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Is onttrokken aan de eredienst.</p> <p>Hebben een zeer betrokken vrijwilligersgroep, en zijn goed gestructureerd.</p> <p>Hebben zichzelf scherp geprofileerd, wat publiek van heinde en verre trekt.</p> <p>Sterk gedragen door dorp.</p> <p>Inventief bij niet-dekkende werkzaamheden.</p>	<p>Goeie organisatiestructuur met diverse stichtingen die elkaar ondersteunen.</p>	<p>Laat een fondscan doen m.b.t. de programmering.</p> <p>Geen vraagstuk met betrekking tot nevenfunctie, daarom niet opgenomen in de functiematrix.</p>

JACOBUS DE MEERDERE KERK TUITJENHORN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
Hebben sterke behoefte aan financiële transparantie vanuit bisdom.	Er heerst onvrede over het niet transparante financiële beleid, en de argumentatie waarmee beperkingen worden opgelegd aan het bestuur inzake activiteiten etc.	Zie hoofdstuk 5.

EVANGELISCHE KERK SCHAGEN

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
De kerkgemeenschap huurt het gebouw van de gemeente en is niet verantwoordelijk voor instandhouding.	Kerkgebouw is in eigendom van de gemeente. Er leeft geen vraag of uitdaging m.b.t. instandhouding.	N.v.t.

'T TREFPUNT KRABBENDAM

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Doel is beschikbaar zijn en blijven voor en van Krabbendam.</p> <p>Het kerken zal binnenkort ophouden.</p> <p>Instandhouding wordt gesteund en gedragen door dorp.</p> <p>De bestuurlijke stichting heeft geen religieuze doelstelling.</p>	<p>Hier ligt geen vraagstuk.</p>	<p>Geen vraagstuk met betrekking tot nevenfunctie, daarom niet opgenomen in de functiematrix.</p>

ONZE LIEVE VROUW VISITATIE 'T ZAND

Samenvatting	Bevindingen	Suggesties
<p>Er is weinig eigen vermogen of eigendom dat inkomsten genereert.</p> <p>Men denkt op korte termijn te moeten sluiten.</p> <p>Heeft een sterke achterban en relatie met het dorp.</p> <p>Nagekomen bericht van bisdom Haarlem: de kerk dient binnen 3-5 jaar te sluiten. Wat dit exact voor de kerk en de kerkgemeente gaat betekenen, is nog onduidelijk.</p>	<p>Stichting Onderhoud Orgel Kerk biedt mogelijkheden voor het ontvangen van gelden. Creëert bijvoorbeeld de kans om mensen te laten doneren aan het (geliefde) kerkgebouw, i.p.v. kerk-instituut.</p> <p>Bestuur is positief eigenwijs en daardoor inventief in het vinden van kleine inkomstenbronnen.</p>	<p>Zie hoofdstuk 5.</p> <p>Gezien de berichtgeving over de sluiting van de kerke wordt aangeraden contact te onderhouden met het bestuur en het bisdom om te onderzoeken welke speelruimte er is om dit kerkgebouw te behouden met een nieuwe functie.</p>

5. AANBEVELINGEN

Uit de gesprekken met de kerkbesturen komt naar voren dat de kerkeigenaren nog niet nadenken over herbestemmingsmogelijkheden van de kerkgebouwen, en nog zeer beperkt nadenken over kansen die liggen in nevenverhuur. De insteek is veelal charitatief van aard. Daarmee tonen de situaties van de kerkbesturen onderling veel gelijkenissen.

We verwachten dat kerkbesturen op dit moment het meest geholpen zijn bij begeleiding die als doel heeft hen handvatten te geven waarmee ze zelfstandig naar kostendekkende exploitaties kunnen werken, ook na het beëindigen van het kerkenvisieproces. Draagvlak bij de desbetreffende kerkbesturen is een uitgangspunt voor het vervolgproces.

Wij bevelen de gemeente aan om een categorisering aan te brengen in de typologie van de gemeentelijke monumenten, en daar de subsidiesom op aan te passen. Een woonhuis is van een andere orde van grote dan een kerkgebouw, en een woonhuis is privé, terwijl een kerkgebouw een gebouw is voor de gemeenschap. Daarnaast kan de subsidiepagina op de website van Gemeente Schagen worden verbeterd: <https://www.schagen.nl/monumenten#overige-subsidiemogelijkheden-2538>. Zet in op klantgerichtheid, en denk daarbij vanuit de monumenteneigenaar. Zie als voorbeeld de website van het Nationaal Restauratiefonds: <https://www.restauratiefonds.nl/wat-past-bij-mij>.

De Katholieke kerken in gemeente Schagen vormen een uitzonderlijke categorie binnen het kerkenbestand. Alle katholieke kerkbesturen worstelen met dezelfde problematiek en ervaren dezelfde uitdagingen, vanwege de dominante rol van het bisdom. De besturen zijn veelal vindingrijk, maar worden in hun mogelijkheden beperkt door het bisdom. De katholieke kerken zijn niet meegenomen in de functiematrix, omdat er onder dit bisdom weinig tot geen ruimte is voor een nevenfunctie of herbestemming. Daarnaast moeten ze veel geld afdragen aan het bisdom en worden ze beperkt in het hebben van eigen vermogen, vermogen dat onder meer ingezet kan worden voor het onderhoud van de kerkgebouwen.

We adviseren de gemeente om de katholieke kerken met elkaar in contact te brengen. Ze kunnen elkaar helpen en versterken bij de uitdagingen die ze ervaren rondom het beleid en de houding van het bisdom. Het bevordert de kans rijkheid als dit onder begeleiding van een onafhankelijke professional plaatsvindt. Een startbijeenkomst kan begeleid worden door BOEi.

COLOFON

Deze kerkennisie uitgevoerd in opdracht van gemeente Schagen.

Auteurs

Sylvia Pijnenborg	directeur
Noortje Schrover	ontwikkelingsmanager
Menje Almekinders	adviseur cultuurhistorie

Versie en datum

Definitief
juli 2022

BOEi

Postbus 2641
3800 GD Amersfoort

Bezoekadres:

Lieve Vrouw ter Eem Klooster
Daam Fockemalaan 22
3818 KG Amersfoort

Tel: 033 760 0660
E-mail: info@BOEi.nl

BIJLAGEN

1. FUNCTIEMATRIX

2. GESPREKSNOTITIES KERKBESTUREN

1. Onze Lieve Vrouw Geboortekerk Burgerbrug
2. Grote kerk Schagen
3. Woonhuis Hoge Buurt 3 Sint Maarten
4. Kerkje Eenigenburg
5. Stichting Zijperkerken:
 - a) Oudesluis (Cultuurkerkje)
 - b) Burgerbrug (Herboren Toren)
 - c) Sint Maartensburg (De klok moet luiden)
6. Heilige Wulfram Waarland
7. Protestantse kerk van Callantsoog
8. Hervormde kerk van Schagerbrug
9. Oude Ursulakerk Warmenhuizen
10. Protestantse Kerk Dirkshorn
11. R.K. Christoforus kerk Schagen
12. Kerk Valkkoog
13. Jacobus de Meerdere kerk Tuitjenhorn
14. Evangelische kerk Schagen
15. 't Trefpunt Krabbendam
16. Onze Lieve Vrouw Visitatie 't Zand

